

## MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MESLEKİ YETERLİK ALGILARI VE MESLEKİ GÜDÜLENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Doç. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU, Marmara Üniversitesi  
Özlem TUZCU

### ÖZET

*Bu araştırmanın temel amacı, Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlik Algı Düzeyleri ile Müzik Öğretmenliği’ne GÜDÜLENME DÜZEYLERİ arasındaki ilişkilerin saptanmasıdır. Araştırmada ayrıca öğretmen adaylarının Mesleki Yeterlik Algı Düzeyleri ve Müzik Öğretmenliği’ne GÜDÜLENME DÜZEYLERİ ile bazı demografik değişkenler arasındaki ilişkiler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Tarama yöntemi ile yapılan bir alan araştırması olan bu çalışmanın örneklem grubunu, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (n=41), Karadeniz Teknik Üniversitesi Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (n=27) ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (n=27) 4. sınıfında öğrenim gören toplam 95 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada 3 temel veri toplama aracı kullanılmıştır. Birinci veri toplama aracı, öğrencilerin demografik özelliklerini elde etmek amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğrenci Bilgi Formu”, ikinci veri toplama aracı, öğrencilerin “Mesleki yeterlik” düzeylerini ölçmek amacı ile Gibson ve Dembo tarafından 1984 yılında geliştirilen ve 2004 yılında Diken tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Öğretmen Yeterlik Ölçeği”, üçüncü veri toplama aracı ise, öğrencilerin mesleklerine güdülenme düzeylerini ölçmek amacı ile Onuk tarafından 2007 yılında oluşturulan, “Müzik Öğretmenliğine GÜDÜLENME Ölçeği”dir. Araştırmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS 15.0 programı kullanılmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar kullanılmıştır.*

**Anahtar Kelimeler:** Müzik Öğretmenliği, GÜDÜLENME, Öz-yeterlik

### 1. Giriş

“GÜDÜLENME amaca yönelik bir davranış dizisi başlatan, yönlendiren, devamını sağlayan ve sonlandıran bir süreç veya süreçler zinciridir” (Arık, 1996, s. 18). “Organizmanın harekete geçmesi, belirli bir hedefe doğru belirli bir çaba sarf ederek, bu hedefe ulaşmak için gereken tepkileri yapması, güdülenme şartlarının sebep olduğu bir durumdur” (Arık, 1996, s. 24). “Öz-yeterlik ise, bireyin, belli bir performans göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olarak yapma kapasitesine

ilişkin kendi yargısına denir” (Bandura, 1986, s.391). “Özyeterlilik bir inançtır, bu nedenle birey bir görevi yerine getirmek için sahip olunması gerekenden daha çok ya da daha az kapasiteye ya da potansiyele sahip olduğuna inanabilir” (Kotaman, 2008. s. 114).

“Sosyal öğrenme kuramının temsilcisi A. Bandura’ya göre, bireyin belli bir işi başarma konusunda sahip olduğu becerilerinin, niteliklerinin o işi yapmaya, başarmaya yeter düzeyde olup olmadığına dair inançları; yani öz-yeterlilik inançları, bireyin o işi başarmaya güdülenmesini etkiler” (Duy ve diğ., 2009, s. 484). “Ayrıca güdülenme, öğrencilerin öğrenmeyi geliştiren görevlere daha etkin ve uzun süreli katılım sağlamalarını mümkün kılmaktadır. Bu nedenle güdülenme öğrenme etkinliği için kritik önem taşımaktadır.” (Kotaman, 2008. s. 112).” Öz-yeterlilik ise öğrencilerin işlerindeki performansları ve motivasyonları arasında ilişki sağlamak için kullanışlı bir alan sağlar” (Chowdhury ve Shahabuddin, 2007, s. 3).

“Öz-yeterlilik algısı bireyin yapmış olduğu seçimleri etkiler, bireyler kendilerini rahat ve yeterli gördükleri durumları, görevleri seçerler. Ayrıca bireyin yapmayı seçtiği şeyde başarılı olmak için ne kadar çaba göstermesi gerektiğini ve ne kadar kararlılık göstereceğini belirler” (Duy ve diğ., 2009, s. 485). “Yüksek öz-yeterlilik inançları, güçlü amaçların belirlenmesine yol açar. Düşük düzeydeki öz-yeterlilik inançları, motivasyonun gelişmesini engeller. Bu nedenle öğretmenlerin etkili bir öğrenme ortamı düzenlemeleri gerekir. Böyle bir ortamda öğrenciler, öğrenmeye dönük yüksek düzeyde öz-yeterlilik, motivasyon ve başarı performansı sergiler” (Akt. Yazıcı ve diğ., 2008, s. 436).

Chowdhury ve Shahabuddin’in (2007), Bangladeş’te özel bir üniversitede, başlangıç pazarlama eğitimi gören öğrenciler arasında öz-yeterlilik ve motivasyonun, akademik başarıyı nasıl etkilediğini incelemek için yaptıkları araştırmanın sonuçları öz-yeterlilik performans; öz-yeterlilik içsel motivasyon; öz-yeterlilik dışsal motivasyon; içsel motivasyon performans, dışsal motivasyon performans arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak akademik başarı, öz-yeterlilik ve motivasyon tarafından etkilenmektedir. Bu çalışma göstermiştir ki, yüksek bir akademik başarıya sahip olan öğrenciler aynı zamanda yüksek bir öz-yeterlilik ile içsel ve dışsal motivasyona sahiptir.

Eğitim alanında daha çok öğrenme ve başarı üzerinde etkisi araştırılan güdülenme ve öz yeterlilik algısı (Onuk, 2007; Denizoglu, 2008; Kotaman, 2008), doğal olarak öğretmenlik eğitimi üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir (Gibson ve Dembo, 1984). Öğretmen adaylarının üniversitede başarılı bir öğrenim süreci geçirmelerinde ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm nitelikleri kazanmalarında, güdülenmenin ve öz yeterlilik algısının önemli bir etmen olduğu anlaşılmaktadır. Alandaki araştırmalara bakıldığında müzik öğretmeni adayları arasında, güdülenme ve öz yeterlilik algısının ilişkisini inceleyen ve özellikle mesleki güdülenme veya mesleki öz yeterlilik düzeylerini ölçen çok az sayıda araştırmaya rastlanmıştır.

Bu araştırma Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlilik Algıları ile Mesleki Güdülenme Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi inceleyecektir. Bu bağlamda aşağıdaki araştırma sorularına cevaplar aranmıştır;

1. Müzik Öğretmeni adaylarının “Öğretmen Öz Yeterlilik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeyleri “Eğitim gördüğü kurum” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Müzik Öğretmeni adaylarının “Öğretmen Öz Yeterlilik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeyleri “Cinsiyet” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Müzik Öğretmeni adaylarının “Öğretmen Öz Yeterlilik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeyleri “Üniversiteye gelinen bölge” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

4. Müzik Öğretmeni adaylarının “Öğretmen Öz Yeterlik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeyleri “Okuduğu bölümden memnuniyeti” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

5. Müzik Öğretmeni adaylarının; Öğretmen Öz Yeterlik ve Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

## 2. Yöntem

### 2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama yöntemi ile yapılan bir alan araştırmasıdır.

### 2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Türkiye’deki Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Marmara Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (n=41), Karadeniz Teknik Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (n=27) ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (n=27)’nda öğrenim gören 95 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 27’si (%28,4) Abant İzzet Baysal Üniversitesi; 27’si (%28,4) Karadeniz Teknik Üniversitesi; 41’i (%43,2) Marmara Üniversitesi’nde öğrenim görmektedir. 57’si (%60,6) Kız; 37’si (%39,4) Erkektir. 9’u (%9,5) İç Anadolu; 1’i (%1,1) Doğu Anadolu; 30’u (%31,6) Marmara; 9’u (%9,5) Ege; 40’ı (%42,1) Karadeniz; 6’sı (%6,3) Akdeniz bölgelerinden üniversite eğitimi almaya gelmiştir. Öğretmen adaylarının 17’si okuduğu bölümden (17,9) tamamen, 26’sı (%27,4) oldukça, 39’u (%41,1) kısmen, 5’i (%5,3) biraz memnun iken, 8’i (%8,4) okuduğu bölümden hiç memnun değildir. 9’u (9,5) kendini akademik olarak tamamen, 42’si (44,2) oldukça, 36’u (37,9) kısmen, 7’si (7,4) biraz başarılı bulurken, 1’i hiç başarılı bulmamaktadır.

### 2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada 3 temel veri toplama aracı kullanılmıştır.

#### Öğrenci Bilgi Formu

Araştırmada kullanılan öğrenci bilgi formu, örneklem grubundan kişisel bilgiler toplamak amacıyla araştırmacı tarafında geliştirilen 16 maddelik bir soru grubudur. Ancak araştırmada, gerekli görülen sorular hesaplamalara katılmıştır.

#### Öğretmen Yeterlik Ölçeği

İlk olarak Gibson ve Dembo (1984) tarafından öğretmen yeterliklerini belirlemeye yönelik, 30 maddelik Öğretmen Yeterlik Ölçeği (Teacher Efficacy Scale), Amerika Birleşik Devletleri’nde geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Diken (2004) tarafından yapılmıştır. Türkçe’ye uyarlandıktan sonra Türk öğretmenlerde geçerlik ve güvenilirliği incelenmiştir. Yapı Geçerliği Açımlayıcı Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis) ile incelenmiş, 21 maddelik orijinal ölçekten 16 madde, iki alt boyutta (faktör) toplanmıştır. Bu boyutlar Kişisel Öğretim Yeterliği (İçsel Faktörler) ve Genel Öğretim Yeterliği (Dışsal Faktörler) olarak adlandırılmıştır. Ölçek, 5’li likert tipi derecelendirmeye düzenlenmiştir. (Diken, 2004; akt. Derman, 2007, s.60).

### Müzik Öğretmenliği Güdülenme Ölçeği

Müzik öğretmenliğine güdülenmenin ölçülebilmesi için, Onuk'un 2007 yılında; Cokley, Bernard ve ekibinin hazırladığı "A Psychometric Investigation Of The Academic Motivation Scale Using A United States Sample" adlı çalışmada geliştirilen akademik güdülenme ölçeğinden uyarladığı Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği kullanılmıştır.

Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği isimli veri toplama aracının yapı geçerliliği ve madde analizi için örneklem grubunun % 22,16'sına, 43 kişiye ön uygulaması yapmıştır. Aracın yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için faktör analizi yapılmıştır. Ölçek 23 likert tipi soru maddesinden oluşmaktadır. 6 alt boyutu vardır: Bu boyutlar ve sorular; (1) Bilmek için içsel güdülenme 4 soru, (2) Deneyim için içsel güdülenme 5 soru ve (3) Başarı için içsel güdülenme 5 soru, (4) Özümseme (Kimlikselleştirme) ve İç yansıtma 3 soru, (5) Dışsal belirleyiciler 3 ve (6) Güdülenmesizlik (Amotivasyon) 3 soru olarak sıralanmış ve kümelenmiştir (Onuk, 2007).

### 2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 15.0 programı kullanılmıştır.

Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup durumunda, normal dağılım gösteren parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında İlişkisiz grup (Independent samples) t testi kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında ikiden fazla grup durumunda, normal dağılım gösteren parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında, Tek yönlü (One way) Anova testi ve farklılığa neden olan grubun tespitinde Tukey testi kullanılmıştır.

### 3. Bulgular

Müzik Öğretmeni Adaylarının "Öğretmen Yeterlik" ve "Müzik Öğretmenliğine Güdülenme" Düzeyleri "Eğitim Gördüğü Kurum" Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?

**Tablo 1. Öğretmen Yeterlik Ölçeği ve Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği Puanlarının "Eğitim Gördüğü Kurum" Değişkenine Göre Dağılımı**

|                                | Eğitim Gördüğü Kurum | n  | $\bar{X}$ | ss    | F     | p      |
|--------------------------------|----------------------|----|-----------|-------|-------|--------|
| Öğretmen Yeterlik              | Abant İzzet Baysal   | 27 | 3,204     | 0,429 | 3,264 | 0,043* |
|                                | Karadeniz Teknik     | 27 | 3,096     | 0,538 |       |        |
|                                | Marmara              | 41 | 3,370     | 0,380 |       |        |
| Müzik Öğretmenliğine Güdülenme | Abant İzzet Baysal   | 27 | 1,935     | 0,620 | 0,973 | 0,382  |
|                                | Karadeniz Teknik     | 27 | 2,041     | 0,653 |       |        |
|                                | Marmara              | 41 | 2,176     | 0,773 |       |        |

\*p<.05

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının Öğretmen Yeterlik düzeyleri ile "Eğitim Gördükleri Kurum" değişkeni arasındaki farkı incelemek için yapılan Anova ve Tukey testi sonucunda; adayların Öğretmen Yeterlik puanları ile "eğitim gördükleri kurum" değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<.05). Aritmetik ortalamalara

bakıldığında ise, “Eğitim Gördüğü Kurum” Marmara Üniversitesi olan öğretmen adaylarının “Öğretmen Yeterlik” düzeyleri ( $\bar{X}=3,204$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesi ( $\bar{X}=3,096$ ) üniversitelerinde eğitim gören öğretmen adaylarının “Öğretmen Yeterlik” düzeylerine kıyasla anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmenliğine Güdülenme düzeyleri, “eğitim gördükleri kurum” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişim göstermemektedir ( $p>.05$ ). Sonuç olarak farklı fakültelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeylerinin eşit olduğu söylenebilmektedir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen Yeterlik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” Düzeyleri “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?

**Tablo 2. Öğretmen Yeterlik ve Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği Puanlarının “Cinsiyet” Değişkenine Göre Dağılımı**

|                                | Cinsiyet | n  | $\bar{X}$ | ss    | t      | p     |
|--------------------------------|----------|----|-----------|-------|--------|-------|
| Öğretmen Yeterlik              | Kız      | 57 | 3,243     | 0,474 | -0,094 | 0,925 |
|                                | Erkek    | 37 | 3,252     | 0,433 |        |       |
| Müzik Öğretmenliğine Güdülenme | Kız      | 56 | 2,078     | 0,714 | 0,152  | 0,880 |
|                                | Erkek    | 36 | 2,055     | 0,697 |        |       |

Tablo 2’den de anlaşılabileceği gibi, örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının **Öğretmen Yeterlik** düzeyleri, “Cinsiyet” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişim göstermemektedir ( $p>.05$ ). Sonuç olarak kız ve erkek öğretmen adaylarının “**Öğretmen Yeterlik**” düzeylerinin eşit olduğu söylenebilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeyleri, “cinsiyet” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişim göstermemektedir ( $p>.05$ ). Sonuç olarak kadın ve erkek öğretmen adaylarının “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” düzeylerinin eşit olduğu söylenebilmektedir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen Yeterlik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme” Düzeyleri “Üniversiteye Geline Bölge” Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?

**Tablo 3. Öğretmen Yeterlik Ölçeği ve Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği Puanlarının “Üniversiteye Geldiği Bölge” Değişkenine Göre Dağılımı**

|                                | Bölge     | n  | $\bar{X}$ | ss    | F     | p      |
|--------------------------------|-----------|----|-----------|-------|-------|--------|
| Öğretmen Yeterlik              | Marmara   | 30 | 3,292     | 0,376 | 3,664 | 0,029* |
|                                | Karadeniz | 40 | 3,110     | 0,489 |       |        |
|                                | Diğer     | 25 | 3,404     | 0,432 |       |        |
| Müzik Öğretmenliğine Güdülenme | Marmara   | 30 | 2,114     | 0,670 | 0,155 | 0,856  |
|                                | Karadeniz | 40 | 2,077     | 0,635 |       |        |
|                                | Diğer     | 25 | 2,009     | 0,842 |       |        |

\* $p<.05$

Tablo 3'e göre, örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının "Öğretmen Yeterlik" düzeyleri ile "Üniversiteye Geldiği Bölge" değişkeni arasındaki farkı incelemek için yapılan Anova Tukey testi sonucunda; adayların Öğretmen Yeterlik puanları ile "Üniversiteye Geldiği Bölge" değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ( $p < .05$ ). Aritmetik ortalamalara bakıldığında ise, "Üniversiteye Geldiği Bölge" Karadeniz bölgesi olan öğretmen adaylarının "Öğretmen Yeterlik" düzeylerinin ( $\bar{X}=3,110$ ), "Üniversiteye Geldiği Bölge" Diğer bölgeler (İç Anadolu, Doğu Anadolu, Ege ve Akdeniz Bölgesi) olan öğretmen adaylarının ( $\bar{X}=3,404$ ) "Öğretmen Yeterlik" düzeylerine kıyasla anlamlı derecede düşük olduğu saptanmıştır. Tablo 3 incelendiğinde; örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının "Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme" düzeyleri, "Üniversiteye Geldiği Bölge" değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişim göstermemektedir ( $p > .05$ ). Sonuç olarak Üniversiteye farklı bölgeden gelen öğretmen adaylarının "Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme" düzeylerinin eşit olduğu söylenebilmektedir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının "Öğretmen Yeterlik" ve "Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme" Düzeyleri "Okuduğu Bölümden Memnuniyet" Değişkenine Göre Farklılaşmakta mıdır?

**Tablo 4. Öğretmen Yeterlik Ölçeği ve Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme Ölçeği Puanlarının "Okuduğu Bölümden Memnuniyet" Değişkenine Göre Dağılımı**

|                                | Bölümden Memnuniyet | n  | $\bar{X}$ | ss    | F     | p      |
|--------------------------------|---------------------|----|-----------|-------|-------|--------|
| Öğretmen Yeterlik              | Tamamen             | 17 | 3,175     | 0,553 | 1,740 | 0,148  |
|                                | Oldukça             | 26 | 3,395     | 0,360 |       |        |
|                                | Kısmen              | 39 | 3,237     | 0,428 |       |        |
|                                | Biraz               | 5  | 3,246     | 0,495 |       |        |
|                                | Hiç                 | 8  | 2,945     | 0,521 |       |        |
| Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme | Tamamen             | 17 | 1,820     | 0,738 | 3,466 | 0,011* |
|                                | Oldukça             | 26 | 1,820     | 0,537 |       |        |
|                                | Kısmen              | 39 | 2,194     | 0,617 |       |        |
|                                | Biraz               | 5  | 2,691     | 1,199 |       |        |
|                                | Hiç                 | 8  | 2,445     | 0,722 |       |        |

\* $p < .05$

Tablo 4'ten de anlaşılacağı üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının Öğretmen Yeterlik düzeyleri, "Okuduğu Bölümden Memnuniyet" değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişim göstermemektedir ( $p > .05$ ). Sonuç olarak Okuduğu bölümden farklı memnuniyet düzeyine sahip öğretmen adaylarının "Öğretmen Yeterlik" düzeylerinin eşit olduğu söylenebilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme düzeyleri ile "Okuduğu Bölümden Memnuniyet" değişkeni arasındaki farkı incelemek için yapılan Anova LSD testi sonucunda; adayların Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme puanları ile "Okuduğu Bölümden Memnuniyet" değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ( $p < .05$ ). Aritmetik ortalamalara bakıldığında ise, Okuduğu bölümden tamamen memnun olan ( $\bar{X}=1,820$ ) ve Okuduğu bölümden oldukça memnun olan ( $\bar{X}=1,820$ ) öğretmen adaylarının "Müzik Öğretmenliğine GÜdülenme" düzeyleri, Okuduğu bölümden kısmen memnun olan ( $\bar{X}=2,194$ ), Okuduğu bölümden biraz memnun olan ( $\bar{X}=2,691$ ) ve Okuduğu bölümden hiç memnun olmayan ( $\bar{X}=2,445$ ) öğretmen adaylarının "Müzik Öğretmenliğine

Güdülenme” düzeylerine kıyasla anlamlı derecede düşük olduğu saptanmıştır.

Müzik Öğretmeni Adaylarının; “Öğretmen Yeterlik” ve “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Düzeyleri” Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir İlişki Var mıdır?

**Tablo 7. Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Toplam Puanları ile Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği Toplam Puanlarının İlişkisine İlişkin Korelasyon Analizi**

| Değişken                       | Değişken          | r     | p      |
|--------------------------------|-------------------|-------|--------|
| Müzik Öğretmenliğine Güdülenme | Öğretmen Yeterlik | -0,42 | 0,000* |

\*p<.05

Tablo 7’den de görülebileceği gibi, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmenliğine Güdülenme toplam puanları ile Öğretmen Yeterliği toplam puanları arasında %42 düzeyinde negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<.05). Örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının, Müzik Öğretmenliğine Güdülenme düzeyleri arttıkça, **Öğretmen Öz Yeterlik** düzeyleri azalmaktadır.

#### 4. Öneriler

Bu araştırma Müzik Öğretmeni Adaylarının, Öğretmen Öz Yeterlik Algıları ve Öğretmenliğe Güdülenme Düzeyleri arasındaki ilişkileri karşılaştırarak, bu unsurların kendi aralarındaki bağıntıları ortaya koymak adına yapılan ilk araştırmalardan birini oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına dayanarak geliştirilen öneriler aşağıda açıklanmıştır.

1. Araştırmada, okuduğu bölümden yüksek derecede memnun olan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmenliğine güdülenmelerinin düşük çıkması ve Müzik Öğretmenliğine Güdülenme düzeyi yüksek olan öğretmen adaylarının da okudukları bölümden kısmen memnun veya memnun olmaması, öğretmenlik eğitimi veren kurumların programını, verilen eğitimin öğretmen adaylarının mesleki beklentileri ile ilişkili olarak düzenlenmesi ve bu beklentileri araştırarak başka bir araştırma yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

2. Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğretmen Öz Yeterlik düzeylerinin Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre düşük çıkması ve benzer şekilde, öğrenim gördükleri üniversitelere Karadeniz bölgesinden gelen öğretmen adaylarının Öz Yeterlik düzeylerinin düşük çıkması göz önünde bulundurulduğunda, Karadeniz bölgesindeki öğretmen adaylarının Karadeniz bölgesinin hangi özellikleri dolayısıyla Öğretmen Yeterlik düzeylerinin düşük olduğu durumu, başka bir araştırmanın konusu olabilir.

3. Müzik Öğretmeni Adaylarının, Müzik Öğretmenliğine Güdülenme düzeyleri arttıkça, **Öğretmen Öz Yeterlik** düzeyleri azalmaktadır. Buradan hareketle öğretmen adaylarının aldıkları mesleki formasyon derslerinin onlara gerekli yeterlikleri kazandırıp kazandırmadığı ya da mesleki yeterliği yüksek olan öğretmen adaylarının hangi sebeple öğretmenlik mesleğine güdülenmedikleri başka araştırmaların konusu olabilir.

## KAYNAKLAR

- Arık, İ. A. (1996). *Motivasyon ve Heyecana Giriş*. İstanbul: Çantay.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Chowdhury M. S. & Shahabuddin A. M. (2007) College Quarterly web page. Self-efficacy, motivation and their relationship to academic performance of Bangladesh College Students. *The entity from which ERIC acquires the content, including journal, organization, and conference names, or by means of online submission from the author*. College Quarterly, 10 (1) 1-9. <<http://www.collegequarterly.ca>> ( 2010 Mart 19 )
- Cokley, Bernard, Cunningham, Motoike, (2001) *A Psychometric Investigation of The Academic Motivation Scale Using a United States Sample*, Measurement & Evaluation in Counselling & Development, 34 (2).
- Diken, İ. H. (2004). *Öğretmen Yeterlik Ölçeği Türkçe Uyarlaması, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Eğitim Araştırmaları, 16, 102-112.
- Denizoğlu, P. (2008). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Fen Bilgisi Öğretimi Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri, Öğretim Stilleri ve Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Değerlendirmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Duy, B. (2009). Güdülenme ve Bireysel Farklılıklar. A, Kaya (Der.), *Eğitim Psikolojisi* (s.473-511). Ankara: Pegem Akademi.
- Gibson, S. ve Dembo, M. (1984). Teacher efficacy: A construct validation. *Journal of Educational Psychology*, 76(4), 569-582.
- Onuk, Ö. (2007). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Öğretmenliğe Güdülenmeleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kotaman, H. (2008). Özyeterlilik İnancı ve Öğrenme Performansının Geliştirilmesine İlişkin Yazın Taraması, *Eğitim Fakültesi Dergisi* 21 (1), 111-133
- Yazıcı, H. (2008). Motivasyon. Y, Özbay, S.Erkan (Der.), *Eğitim Psikolojisi* (s.423-449). Ankara: Pegem Akademi.